

Олександр ЗАГАЛЮК

аспірант освітньо-наукової програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В АДМІНІСТРАТИВНОМУ РАЙОНІ

В умовах повномасштабної війни, коли система охорони здоров'я опинилася під подвійним тиском – з одного боку, зростання навантаження на заклади, з іншого – нестабільність логістики й комунікацій, стало зрозумілим: традиційні підходи до адміністрування медичних процесів вичерпали свій ресурс. У відповідь на ці виклики Україна активізувала перехід до цифрової моделі управління охороною здоров'я, в якій ключову роль почала відігравати електронна система eHealth. Ця платформа – цифрова архітектура нової медичної взаємодії, яка об'єднує медичні записи, електронні рецепти, направлення, декларації та інші дані у єдину багаторівневу систему, що охоплює всю країну. Платформа eHealth, яка ще кілька років тому сприймалася як експериментальний інструмент, сьогодні стала інфраструктурною основою для всіх ключових процесів у галузі.

Станом на 2024 рік система містить понад 3,3 мільярда медичних записів, 80 мільйонів електронних рецептів та охоплює понад 35 мільйонів громадян України [1]. За своєю суттю – це екосистема з відкритою архітектурою, яка дозволяє підключення нових сервісів, реєстрів, програм управління та аналітики.

У 2024–2025 роках в Україні відбувся значний прогрес у цифровізації охорони здоров'я, що стало особливо помітним на рівні адміністративних районів. Цей процес охопив низку ключових напрямків, які змінили як структуру надання медичних послуг, так і взаємодію між пацієнтами та медичними установами.

У 2024 році цифровізація охорони здоров'я в адміністративному районі активізувалася через запуск особистого електронного кабінету пацієнта. Користувачі отримали можливість самостійно переглядати та актуалізувати власні медичні дані, а також подавати декларації для вибору лікаря, що значно підвищило

прозорість медичних процесів та комфорт пацієнтів [1]. Паралельно, Україна першою в Європі запровадила електронну систему обліку медичного канабісу, яка контролює весь цикл від вирощування до призначення препаратів онкологічним і психічно хворим пацієнтам, посилюючи прозорість та унеможливаючи несанкціонований обіг цих ліків [2; 3]. Крім того, були реалізовані електронні медичні висновки, які автоматизували процедури для усиновлення дітей і видачі водійських посвідчень, що помітно прискорило бюрократичні процеси.

Суттєві зміни відбулися й у системі управління запасами медикаментів. У межах цифрової трансформації медичних установ 2024 року запрацювали нові модулі системи e-Stock, що дали змогу оперативно відстежувати залишки лікарських засобів і медичного обладнання й формувати замовлення на їх поповнення, чим значно покращили логістику постачання [4].

Водночас було впроваджено електронну чергу на ендопротезування, що дозволило пацієнтам легко реєструватися та відслідковувати рух черги, тим самим оптимізуючи планування складних операцій. Додатковим фактором розвитку цифрової охорони здоров'я стала інтеграція електронних медичних послуг із платформою «Дія», що забезпечило швидкий доступ громадян до державних сервісів і значно спростило взаємодію з медичними закладами [5].

Загалом, реалізація політики цифровізації у сфері охорони здоров'я в адміністративному районі демонструє значний прогрес у впровадженні електронних сервісів та систем. Ці ініціативи сприяють підвищенню ефективності медичних послуг, зниженню бюрократичного навантаження та забезпеченню прозорості у сфері охорони здоров'я.

Поза межами технологічної реалізації цифрових інструментів залишається проблема фрагментованості управлінських рішень на рівні місцевих адміністрацій. Нерівномірний рівень ІТ-компетентностей керівного персоналу медичних установ адміністративного району, відсутність узгоджених стратегій між органами місцевого самоврядування (далі – ОМС) та регіональними

департаментами охорони здоров'я створює, свого роду, організаційний вакуум. Це гальмує синхронізацію медичних реєстрів із суміжними секторами, зокрема соціальним захистом і реєстрами населення.

Окремої уваги потребує питання захисту персональних даних у межах нових цифрових сервісів. Після розширення функціональності електронного кабінету пацієнта та введення нових модулів (зокрема збереження медичних висновків для несудових цілей), зростає обсяг конфіденційної інформації, що циркулює між суб'єктами медичного права. Зокрема, Міністерство охорони здоров'я України вказує на необхідність впровадження принципів кібергігієни серед медичних працівників для забезпечення безпеки інформаційних систем. У розділі «Принципи запровадження кіберкультури» зазначено, що кібергігієна включає сукупність практик і підходів, які користувачі комп'ютерних систем застосовують для підтримки «здоров'я» та безпеки інформації в таких системах [6]. Це свідчить про визнання потенційних вразливостей у сфері кібербезпеки медичних закладів та необхідність їх усунення шляхом підвищення обізнаності та компетентності персоналу.

Протягом 2024–2025 років цифровізація охорони здоров'я в адміністративних районах України перестала бути абстрактною реформою «зверху» й поступово перейшла в площину практичних рішень – від електронних декларацій до автоматизованого обліку ліків. Зміни торкнулися не лише обласних центрів: навіть у невеликих громадах цифрові інструменти почали компенсувати нестачу персоналу та обмежену інфраструктуру. Усе частіше саме система eHealth стала опорою для щоденних управлінських і клінічних рішень – її вже не сприймають як проєкт, а радше як базовий інструмент взаємодії між лікарем, пацієнтом і державою.

Список використаних джерел

1. Міністерство охорони здоров'я України. Нові проєкти цифрової охорони здоров'я: що було представлено на eHealth Summit 2024. URL: <https://moz.gov.ua/en/news/new-digital-healthcare-projects-what-was-presented-at-ehealth-summit-2024>

- 2.CMS. Cannabis law and legislation in Ukraine. CMS Expert Guides. 2024. URL: <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-a-legal-roadmap-to-cannabis/ukraine>
- 3.Ukrainian National News. Modern electronic system to be implemented in Ukraine to ensure transparency of medical cannabis turnover. 2024. URL: <https://unn.ua/en/news/modern-electronic-system-to-be-implemented-in-ukraine-to-ensure-transparency-of-medical-cannabis-turnover>
- 4.EU4Digital. New eStock system helps Ukraine hospitals manage medical supplies. URL: <https://eufordigital.eu/new-estock-system-helps-ukraine-hospitals-manage-medical-supplies/>
- 5.Міністерство охорони здоров'я України. Цифрова трансформація охорони здоров'я України. URL:<https://moz.gov.ua/uk/cifrova-transformaciya-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-2>
- 6.Міністерство охорони здоров'я України. Принципи запровадження кіберкультури. URL: <https://moz.gov.ua/uk/principi-zaprovadzhennya-kiberkulturi>